

Virðing - Glæði - Ábyrgð - Svæigjanlæiki

Leiðarvísir í samskiptum

Í GRUNNSKÓLA RAUFARHAFNAR SETJUM VIÐ OKKUR EINFALDAR OG AUÐSKILJANLEGAR REGLUR SEM ERU AUÐVELDAR Í FRAMKVÆMD.

ÞEGAR ALLIR VIRÐA REGLURNAR GENGUR STARFIÐ VEL, OKKUR LÍÐUR BETUR OG VIÐ NÁUM BESTA ÁRANGRI Í STARFI OG LEIK.

GRUNDVALLARREGLUR

VIÐ EIGUM AÐ:

- sýna virðingu, tillitssemi og ábyrgð
- fara að fyrirmælum *alls* starfsfólks
- vera stundvís og hafa nauðsynleg gögn meðferðis
- skapa og virða vinnufrið
- fara vel með eigur okkar sem annarra

Við virðum Marklínur og hegðum okkur ásættanlega

Þetta rit er leiðarvísir um jákvæð samskipti í skólanum og hvernig við leysum vandamál sem geta komið upp í samskiptum.

Hér á eftir er greint frá marklínunum, hvað er ásættanleg hegðun og hvað ekki.

MARKLÍNA

Við í skólanum setjum skýr mörk – **marklínu** – á milli þeirrar hegðunar sem er ákjósanleg og eðlileg og þeirrar hegðunar sem ekki er hægt að sætta sig við.

**ÓÁSÆTTANLEG
HEGÐUN
(Stjórnleysi)**

MARKLÍNA

**ÁSÆTTANLEG
HEGÐUN
(Sjálfsstjórn)**

Línuna á milli stjórnleysis og sjálfsstjórnunar köllum við marklínu. Hegðun sem byggir á stjórnleysi er óásættanleg en hegðun sem byggir á sjálfsstjórn er æskileg/ásættanleg.

MARKLÍNA

**AGABROT
ÓÁSÆTTANLEG
HEGÐUN**

Val

VIÐURLÖG

**ÁÆTLUN UM
ÚRBÆTUR**

**BÆTT HEGÐUN
SJÁLFSSTJÓRN**

Sá sem ekki þiggur tilboð um að gera áætlun um úrbætur þarf að lúta viðurlögum sem meðal annars er lýst í þessu hefti.

**BROT Á
ÓFRÁVÍKJANLEGUM
REGLUM
ALVARLEG
AGABROT**

VIÐURLÖG

Viðurlög taka ávallt gildi við brot á ófrávíkjanlegum reglum og alvarlegum agabrotum. Lögbrot eru ávallt meðhöndluð með ströngum viðurlögum.

Nemanda sem gert er að lúta viðurlögum getur ekki valið um að gera áætlun um úrbætur fyrir en eftir framkvæmd viðurlaga.

HVAD ER ÁSÆTTANLEG HEGÐUN ?

ÆSKILEG OG EÐLILEG HEGÐUN

Nemandi mætir ávallt stundvíslega og vel undirbúinn í skólann, reiðubúinn til að takast á við krefjandi verkefni, taka tilsögn og taka virkan þátt í viðfangsefnum kennslustunda. Nemandinn gengur vel um skólann sinn og lætur sér annt um að samskipti í skólanum séu vinsamleg og til þess fallin að auka samkennd og öryggi nemenda og annarra sem starfa í skólanum. Sama á við um starfsemi félagsmiðstöðvar.

Nemandi sýnir sjálfum sér og öðrum virðingu með framkomu sinni, orðum og gjörðum. Til þess að ná þessum markmiðum þarf að skilgreina hvað telst ásættanleg hegðun og hvað ekki.

DÆMI UM ÁSÆTTANLEGA HEGÐUN

Nemandi:

- hefur stjórn á eigin hegðun, bæði í orðum og gjörðum
- sýnir sjálfum sér og öðrum virðingu
- virðir þær marklínur sem skólasamfélagið hefur komið sér saman um
- fer vel með þau verðmæti sem honum er trúað fyrir, gengur vel um skólann og umhverfi hans
- gerir sér far um að leysa úr ágreiningi sem upp kann að koma af skynsemi og án ofbeldis
- virðir eignarrétt annarra
- er tillitssamur og gerir sér far um að setja sig í spor annarra
- kann að lúta verkstjórn og skilur hlutverk sitt sem nemanda og virðir verkstjórnarhlutverk kennara
- virðir verk sín og vandar frágang á verkefnum sínum

HVAÐ ER ÓÁSÆTTANLEG HEGÐUN ?

Framangreind lýsing á ásættanlegri hegðun á að jafnaði við um hegðun langflestra nemenda skólans. Þeir eiga að njóta ávaxta góðrar hegðunar sinnar og sjálfsstjórnunar. Við spornum gegn neikvæðri hegðun með því að setja okkur marklínur gegn óásættanlegri hegðun þeirra fáu sem getur skaðað hina mörgu.

Marklínur – óásættanleg hegðun

Við sættum okkur ekki við að hegðun nemanda eyðileggi, hindri eða truflí skólastarf – vinnu nemenda og kennara.

Við sættum okkur ekki við að hegðun nemanda ógni öryggi annarra einstaklinga sem starfa í skólanum/félagsmiðstöðinni, nemenda, kennara eða annarra starfsmanna.

Við sættum okkur ekki við að hegðun nemanda valdi öðrum ama, leiðindum, kvíða og öryggisleysi.

Við sættum okkur ekki við að nemendur gangi í eigur annarra, skemmi eða steli.

Við sættum okkur ekki við að nemendur láti sér ekki segjast við kurteislega umvöndun.

Við sættum okkur ekki undir neinum kringumstæðum við reykingar nemenda eða notkun vímugjafa.

Við sættum okkur ekki við lögbrot og bregðumst umsvifalaust við þegar landslög eru brotin. Lögbrot framin innan veggja skólans/félagsmiðstöðvar eru lögreglumál og tilkynnt yfirvöldum sem slík.

DÆMI UM ÓÁSÆTTANLEGA HEGÐUN

Nemandi:

- neitar samvinnu – er ósamvinnuþýður og hlýðir ekki vinsamlegum tilmælum kennara eða annarra starfsmanna skólans
- kemur óundirbúinn og án nauðsynlegra gagna í skólann
- er óvirkur í kennslustundum
- er óstundvís og/eða skrópar í skólanum
- truflar skólastarf með óviðeigandi hegðun s.s. ókurteisi, hrópum, frammíköllum – stjórnsemi
- brýtur skólareglur – s.s. um notkun farsíma í kennslustund, umgengni um húsnæði skóla og félagsmiðstöðvar, húsgögn og reglur sem gilda í mötuneyti nemenda
- tekur þátt í ofbeldi, líkamlegu eða andlegu (m.a. einelti)
- tekur þátt í lögbrotum: Skemmdarverkum, þjófnaði, vopnaburði, hótunum, fjárhættuspili, svindli, kúgun, mútum, áreitni hvers konar (kynferðislegri, kynþáttahatri, dónaskap), neyslu og meðferð áfengis eða annarra vímuefna

HVAÐ GERIST EF HEGÐUN ER ÓÁSÆTTANLEG ?

Hér á eftir er sagt frá því hvernig nemendur geta valið árangursríka leið til lausnar ef hegðun þeirra reynist óásættanleg. Við alvarlegum brotum er þó ávallt brugðist við með skýrum hætti.

Lagabrot/alvarleg agabrot önnur.

Þegar nemendur brjóta alvarlega af sér eru foreldrar kallaðir til. Nemanda er vísað frá skóla á meðan afgreiðsla máls er undirbúin. Slík brottvísun getur verið varanleg allt eftir eðli brotsins. Samkvæmt lögum má málsmeðferð taka allt að 5 virka daga án þess að nemanda sé útvegað annað skólaúrræði.

Alvarleg frávík frá skólasókn – skróp – óeðlilegar seinkomur.

Ef skólasókn hrakar fá nemendur munnlega aðvörun og foreldrum gert viðvart. Ef um þrýtur og nemandi heldur uppteknum hætti er nemanda vísað frá skóla og hann ekki tekinn inn aftur fyrr en haldinn hefur verið foreldrafundur með umsjónarkennara/skólastjóra og skriflegur samningur gerður um skólasókn og þær afleiðingar sem munu fylgja ef skólasókn batnar ekki.

Samkvæmt lögum ber skólastjóra að vísa vanhöldum á skólasókn nemanda til fræðslu- og barnaverndaryfirvalda. Þá eru foreldrar kallaðir til ábyrgðar.

UPPBYGGING – ÁRANGURSRÍKA LEIÐIN

Nemendur geta valið uppbyggingu – árangursríka leið til lausna

Í skólanum er stefnan að vinna agamál á þann hátt að allir aðilar komi sem sterkastir frá samskiptum, reiðubúnir að líta í eigin barm og ná betri stjórn á eigin hegðun. Til þess að það takist er ávallt reynt að velja mildustu – fljótförnustu – árangursríkustu leiðina – til lausnar á samskiptavanda.

Allir geta gert mistök

Þeir sem starfa í skólanum eru mannlegir og þeim geta orðið á mistök í hegðun, umgengni og samskiptum. Það gildir um alla: nemendur, kennara, stjórnendur og aðra starfsmenn skólans.

Mistök þarf að leiðrétta

Besta leiðin til þess að vinna úr slíkum málum er að viðurkenna þau mistök sem orðið hafa – gera áætlun um að leiðrétta þau – og koma í veg fyrir að þau endurtaki sig.

Nemendur geta valið um leiðir til lausnar á málum

Þegar nemandi áttar sig á að honum hafi orðið á mistök í hegðun eða samskiptum gefst honum tækifæri á að vinna á jákvæðan hátt úr sínum málum og snúa aftur sterkari til starfa sinna í sátt við samstarfsmenn sína.

Nemandinn fær val um leiðir til lausnar á málum sínum:

1) Hann getur valið um að fara milda og árangursríka leið – uppbyggingu...

eða...

2) ... að taka skilgreindum afleiðingum gjörða sinna – viðurlögum...

Framangreint á ekki við um alvarleg brot. Þá gilda föst viðurlög með ýmsum afleiðingum – allt eftir eðli brotsins. Að lokinni málsmeðferð og fullnustu viðurlaga geta nemendur hins vegar óskað eftir – eða þegið, tilboð um að gera áætlun um breytta hegðun.

DÆMI UM UPPBYGGINGU

Í kennslustund. Kennari áminnir nemanda og gefur honum tækifæri til að ná stjórn á eigin hegðun og leiðrétta mistök sín (bæta hegðun sína). Ef nemandi heldur uppteknum hætti ber kennara að senda nemanda til umsjónarkennara/skólustjóra þar sem honum gefst tími og næði til að vinna í málum sínum.

Hjá umsjónarkennara er farið yfir mál nemanda og þar býðst honum tækifæri til að gera áætlun um leiðréttingu á hegðun sinni. Málið er gert upp milli nemenda og viðkomandi kennara áður en næsta kennslustund hjá kennaranum hefst. Umsjónarkennara og foreldrum er gert viðvart um málsatvik þegar þörf er á.

Á göngum skólans, í félagsmiðstöð, mötuneyti og íþróttamiðstöð. Hið sama gildir um hegðun á göngum skólans og í mötuneyti. Starfsmenn skólans gefa nemanda tækifæri til að bæta hegðun sína. Ef það gerist ekki ber starfsmanni að vísa nemanda til umsjónarkennara. Nemendum ber að hlýða tilmælum starfsmanna skólans, félagsmiðstöðvar og íþróttamiðstöðvar.

EF NEMANDI ÞIGGUR EKKI TILBOÐ UM AÐ LEIÐRÉTTA MISTÖK SÍN

Ef nemandi þiggur ekki tilboð um mildu (árangursríku) leiðina, þ.e. að gera áætlun um breytta hegðun, er málið unnið áfram af skólastjóra. Í flestum tilvikum er boðið sem fyrst til fundar með foreldrum viðkomandi nemanda. Þá taka oftast við aðgerðir sem byggja ekki á sjálfstjórn nemanda heldur skilyrðum og eftirliti.

Dæmi um úrræði þegar nemendur geta ekki eða vilja ekki bæta hegðun sína.

Eftirfarandi úrræði eru möguleg þegar nemendur vilja ekki þiggja tilboð um að leiðrétta hegðun sína (fara mildustu leiðina) og snúa sterkari til starfa á ný:

- Nemandi vinnur verkefni sín hjá skólastjóra
- Aðhalds- og umbótavinna (eftirseta)
- Gerður hegðunarsamningur með skilyrðum
- Nemanda er boðin aðstoð skólasálfræðings
- Tilvísun í sérúrræði
- Fundur með öllum kennurum viðkomandi nemanda
- Reglulegir stöðufundir með umsjónarkennara/foreldrum
- Vísað til skólalæknis eða hjúkrunarfræðings (skólasókn/reykingar – áhættuhegðun)
- Nemendum útveguð vinna tengd skólastarfinu
- Foreldrar fylgja nemanda í kennslustundum
- Tilvísun til barnaverndarnefndar
- Útilokun frá þátttöku í félagslífi
- Annað ótalið að framan.

HVAD GERIST EF NEIKVÆÐ HEGÐUN ER SÍENDURTEKIN ?

Óhjákvæmilegar afleiðingar af síendurtekinni neikvæðri hegðun.

Nemandi sem ekki getur haft stjórn á eigin hegðun (fer ítrekað yfir marklínur/brýtur reglur) getur vænst þess að eftirlit með honum verði aukið og að honum sé ekki treyst til þess að fara í vettvangsferðir, skólaferðalög eða taka þátt í viðburðum á vegum skóla og félagsmiðstöðvar þar sem treysta verður á sjálfstjórn nemenda.

Nemanda og foreldrum hans er þegar tilkynnt um slíkar skerðingar og hvaða skilmálar gilda um að aflétta þeim. Viðleitni nemanda og vilji til að ná stjórn á eigin hegðun er þar lykilatriði.

UMGENGNI UM SKÓLANN

Skófatnaður, yfirhafnir og töskur

Nemendur ganga ekki um á útiskóm inni í skólahúsnæðinu og eru hvattir til að nota inniskó á skólatíma. Útiskór eru settir upp í skóhillu í forstofu og yfirhafnir hengdar upp.

Nemendur eiga ekki að skilja skólatöskur sínar eftir á glámbekk. Raða skal skólatöskum og íþróttatöskum snyrtilega upp eða hengja á snaga.

Mataraðstaða

Við höfum í heiðri heilbrigðar og hollar lífsvenjur og nemendur komi með hollt nesti í skólann. Neysla sælgætis, tyggjós og gosdrykkja í skólanum er bönnuð nema við sérstök tækifæri. Nemendur eiga að ganga frá matarleifum og umbúðum í ruslafötur að lokinni máltíð.

Markmið okkar er að skólinn sé ávallt snyrtilegur og þægilegur íverustaður.

NEMENDUR EIGA AÐ VERA Í SKÓLANUM Á SKÓLATÍMA

Nemendum er ekki leyfilegt að yfirgefa skólalóð á skólatíma án leyfis.

Við nýtum frímínútur til útiveru og klæðumst eftir veðri. Útivera í frímínútum er frjálst val fyrir elstu nemendum skólans.

Nemendum er heimilt að koma á hjóli í skólann þegar færð leyfir, en skylt er samkvæmt lögum að nota reiðhjólahljál. **Foreldrar bera ábyrgð á að þeirri skyldu sé framfylgt.**

Snjókast er aðeins heimilt á afmörkuðu svæði norðan við skólann. Við köstum aldrei í þá sem ekki eru þátttakendur í leiknum.

Reykingar eru stranglega bannaðar

Reykingar í skólanum, félagsmiðstöðinni og á lóð skólans eru óheimilar samkvæmt landslögum. Nemendur sem staðnir eru að reykningum á lóð skólans er vísað frá skóla og félagsmiðstöð á meðan mál þeirra er tekið fyrir.

Farsímar

Öll notkun farsíma og tækja sem truflað geta virkni og vinnu nemenda í kennslustundum er bönnuð. Við slökkvum á farsímum og hljómtækjum meðan á kennslustund stendur.

ÁSTUNDUN OG SKÓLASÓKN

Ég kem í skólann til þess að læra og nýta hæfileika mína til fulls.

Stundvísi og góð skólasókn er lykill að góðum námsárangri. Í skólanum er lögð áhersla á að nemendur stundi nám sitt af festu og sækji skóla sinn vel.

Nemendur eiga að sækja allar kennslustundir stundvíslega. Nemendur sem ítrekað koma of seint eiga von á að verða kallaðir í viðtal til umsjónarkennara og/eða skólastjóra.

Forráðamanni ber að tilkynna lögmætar fjarvistir s.s. veikindi og leyfi símleiðis í skólann eða með tölvupósti til umsjónarkennara. Ef um langvarandi veikindi er að ræða þarf að framvísa læknisvottorði.

Fjarvist án skýringar er skráð ólögmæt.

Kennarar fylgjast með ástundun og hegðun nemenda og skrá upplýsingar í mentor/kladda.

Til að fylgjast með ástundun og hegðun nemenda skrá kennarar skólasókn og aðrar athugasemdir í mentor/kladda þegar tilefni er til.

SKÓLASÓKN

Nemendum á grunnskólaaldri er skylt samkvæmt lögum að sækja skóla. Ákvæði grunnskólalaga um skólasókn eru skýr: Nemendur skulu mæta stundvíslega í allar kennslustundir. Ef vanhöld verða á skólasókn eru foreldrar kallaðir til ábyrgðar. Alvarlegur misbrestur er tilkynntur fræðslu- og barnaverndaryfirvöldum. (Reglur um skólasókn nemenda eru birtar í þessu riti á blaðsíðu 5).

Í Grunnskóla Raufarhafnar stefnum við að því að nemendur öðlist sjálfstjórn, sjálfstraust og sjálfsvirðingu. Stundvísi og góð skólasókn er góður mælikvarði á árangur í þeim efnum auk þess að stuðla að sem bestum námsárangri.